

SCRIBE, EUGÈNE, HALÉVY, FROMENTAL

**Judinnan : opera i fem akter : af Eugène
Scribe ; musiken af F. Halévy ; öfvers. från
franskan**

Bonnier
Stockholm
1882

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

JUDINNAN.

OPERA I FEM AKTER

AF

EUGÈNE SCRIBE.

MUSIKEN AF F. HALÉVY.

Andra upplagan.

Öfversättning från franskan.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris: 50 öre.

t. 1866.

82

JUDDIAN

ORBITAL

EUGENE SCRIBE

REVIEW BY J. HALVY

London

Översättning från franska

STOCKHOLM

ALBERT BONSTEDT

Pris 50 öre

JUDINNAN.

OPERA I FEM AKTER

AF

EUGÈNE SCRIBE.

MUSIKEN AF **F. HALÉVY.**

Andra upplagan.

Öfversättning från franskan.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

PERSONERNA:

JUDEN ELEAZAR, rik guldsmed.

RACHEL, hans dotter.

KARDINALEN JOHAN FRANCISCUS BROGNI, ordförande i kyrkomötet.

LEOPOLD, österrikisk prins.

PRINSESSAN EUDORA, kejsarens brorsdotter, Leopolds gemål.

RUGGIERO, öfverslottsfogde i Constanz.

ALBERT, officer vid kejsarens lifvakt.

KEJSARENS MAJORDOMUS.

EN UTROPARE.

FOLK AF BÅDA KÖNEN.

KEJSAR SIGISMUND. HANS SVIT. MEDLEMMAR AF KYRKOMÖTET (stumma personer).

Scenen är i Constanz år 1414.

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1882.

Första akten.

Teatern föreställer ett torg i Constanz. Till höger om åskådaren synes portalen till en kyrka. Till venster i gathörnet en guldsmeds bod. Flera brunnar synas på torget.

Första scenen.

(Vid ridåns uppgång äro kyrkans portar öppna. En hop folk knäböjer på trappan dit och nedanför den. Andra hopar gå fram och tillbaka på torget. ELEAZAR sitter vid fönstret i sin bod, sysselsatt med något arbete. RACHEL bredvid honom. Sedermera LEOPOLD och ALBERT.)

KÖR.

Te Deum laudamus,
Te Dominum confitemur,
Te, æternum Patrem, omnis terra veneratur!

EN AF FOLKET (*pekande på Eleazar's hus*).

Under dessa andakts tider
Hvems är det hus, der man så gudlöst flitig är?

EN ANNAN.

Den rika juden visst der smider;
Tills satan honom tar, bor han i huset der.

RACHEL (*till Eleazar*).

Min fader, ack, dig akta,
Gå in, gå in, dig hopen tycks betrakta.

(*Hon tvingar sin far att draga sig undan till det inre af boden.*)

KÖR (*inuti kyrkan*).

Pleni sunt cœli et terræ

Majestatis, gloriæ, tuæ!

(*Under denna kör synes en man, insvept i kappa, komma in på torget. Han betraktar guldsmedsboden.*)

ALBERT (*som en stund betraktat Leopold*).

Bedrager jag mig ej och är det ej en villa,
Ni här, i denna drägt? . . .

LEOPOLD (*sätter handen för hans mun*).

Tig stilla.

Du ensam vet, min vän, att jag i Constanz finns.

ALBERT.

Men kejsarn väntar eder hit, min prins.

LEOPOLD.

Må Sigismund min hitkomst ej erfara,
Till minsta ej i dag. Men säg hvad kan det vara,
Som samlar folket så?

ALBERT.

Har man ej sagt er då,
Att kejsarn väntas hit i dag med all sin skara.
Att ge åt kyrkan lugn, han stämt till detta rum
Prelaters, furstars mängd, till ett concilium,
Att stadga påfvens val, de kristna fred förskaffa
Och uti kättarn Huss allt kätteri bestraffa;
Hussitens djerfva här, hans anhang, Tysklands
skräck,

Förskingrats af en man, så from som han är käck,
Och kejsarn vill i dag till himlen bära
Sin tack för denna bragd, som skänkt oss fred och ära.
Men hör ni sångerna?

KÖR (*inuti kyrkan*).

In te, Domine, speravi

Non confundar in æternum!

ALBERT.

Jag får ej dröja mer;
På en mer läglig stund jag hoppas möta er.
(*Han och Albert gå åt olika håll.*)

KÖR.

Hosianna, låtom oss sjunga
 Härarnas Gud till pris,
 Honom lofve gamla och unga,
 Han är lika stark som vis.

Andra scenen.

DE FÖRRA. RUGGIERO (åtföljd af vakt och några
 offentliga utropare).

RUGGIERO.

Att denna dag begå så värdigt som sig ägnar,
 Har stadens höga råd befallt mig på dess vägnar,
 Förkunna öfver allt, i hvarje stadens trakt,
 Hvad här följer. Gifven akt!

(*Han ger ett tecken åt en af utroparna, som efter
 några trumpetstötter uppläser följande kungörelse:*)

“Då Guds nåd segern gett åt hertig Leopold,
 Då Hussens anhang flytt och han är i vårt våld,
 Då här församlas skall det helga Kyrkomöte,
 Som verldens lugn bär i sitt sköte,
 Vill kejsar Sigismund och kardinal Brogni,
 Att för vår goda stad en fest må anställd bli.”

KÖR.

Hvad vår stad sig gläder
 Åt så lycklig stund;
 Lefve kyrkans fäder!
 Lefve Sigismund!

UTROPAREN.

“Morgonstunden i Herrans borg,
 Åt Honom helgas må för nåden Han oss unnar;
 Men om midda'n från stadens brunnar
 Skall gjudas vin öfver gator och torg.”

KÖR.

Hvad vår stad sig gläder m. m.

RUGGIERO.

Men hör hvad larm der dånar,
Med skäl det mig förvånar.
Hvad hand är det, som på sabbatens dag
Djerfs störa Herrans frid genom hammarens slag?

(*Man hör hammarslag, som falla i takt.*)

KÖR.

I verksta'n der man slamrar,
Der smider man och hamrar,
Det vågar ingen ann', än rike juden blott.

RUGGIERO (*till vakten*).

Välan, må hit han föras,
Han genast skall förhöras,
Och om han saker är, jag näpsa vill hans brott.

Tredje scenen.

DE FÖRRE. ELEAZAR och RACHEL (*framföras af vakten*).RACHEL (*till Ruggiero*).

Ack, herre hör, ni sådant våld förbjude;
Hvad ondt har han då gjort? . . . Af rättvisa, af nåd . . .

RUGGIERO (*till Eleazar*).

Hur kan du våga, jude,
Så gudlöst öfverdåd!
Att på vår sabbat arbet' drifva?

ELEAZAR.

Och hvarför ej? Är det då något fel?
Är jag ej son af Israel?
Och hvilken lag kan väl er Gud mig föreskrifva?

RUGGIERO.

Håll upp!

(*Till folket.*)

I hören det, hur Gud han vågar häda!
Emot vår helga lag hvad trots och hån!

ELEAZAR.

Och skulle den mig gläda?
Har ej mitt öga sett min lefnads fröjd, min son,
Bland bålets lågor dö!

RUGGIERO.

Du sjelf skall det beträda
Och honom följa åt. Ditt straff skall denna dag
Ge glans åt kejsarns tåg och festen nytt behag.

KÖR.

Hvad vår stad sig gläder m. m.
(På ett tecken af Ruggiero vilja soldaterna bortföra
Eleazar och Rachel, då kardinal Brogni, åtföljd af folk,
utkommer ur kyrkan; han stannar ett ögonblick på kyrko-
trappan.)

Ejderde scenen.

DE FÖRRE. KARDINAL BROGNI.

RUGGIERO.

Men hvad! Hans eminens, herr kardinalen!
Den ärevärdige Brogni!

KÖR AF FOLKET.

Hans eminens, herr kardinalen!

BROGNI.

De fångna två, hvart fören I?

RUGGIERO.

De judar äro, som man ämnar bränna.

BROGNI.

Och hvarföre?

RUGGIERO.

De på en dag som denna,
Ej verldsligt arbete ha låtit bli.

BROGNI.

För dem då hit.

(Till Eleazar.)

Ditt namn?

ELEAZAR.

Eleazar.

BROGNI.

Bedrager

Mitt minne ej! Jag förr det namnet hört.

ELEAZAR.

Helt visst.

BROGNI.

Oss händelsen förut har sammanfört.

ELEAZAR.

I Rom. På den tid, om icke fel jag tager,

Ni var ej prest ännu, er ed ej kyrkan fått.

En maka hade ni, en dotter...

BROGNI.

Hvilket minne!

Stör ej det svaga lugn, som knappt bor i mitt sinne!

Jag allt förlorat har. Gud återstod mig blott.

Han mig den nåd beskärt, att som sin prest mig

helsa.

ELEAZAR.

Alltså till mitt förderf!

BROGNI.

Kanhända att dig frälsa!

ELEAZAR.

Jag ännu ej har glömt, då fordom ifrån Rom

Jag hänligt vistes bort, af dig jag fick min dom.

RUGGIERO.

Hvad djerfhet!

BROGNI.

Likväl jag skänker åter

Dig och din dotter friheten.

Var från i dag min bror, min vän,

Och hvad jag ondt dig gjort,

Jag ber du mig förlåter!

ELEAZAR (*afsides*).

Nej, aldrig!

Quartett med kör.

BROGNI.

Om straffets glaf, om hämndens vildhet
I deras själ tändt hatets bloss,
Vi före dem med nåd och mildhet,
O Gud! igen till Dig och oss.
Handlom då värdigt hans heliga namn,
Öppnom de vilseförda vår famn.

RACHEL.

Så mycken nåd, så mycken mildhet
Uti min själ släckt hatets bloss.
Ej deras hot, ej deras vildhet,
Men denne man afväpnat oss.

ELEAZAR.

Bedrägliga och sena mildhet,
Du ej hos mig släckt hatets bloss.
Mot oss de rasat i sin vildhet,
Nu skall ett ord afväpna oss.

RUGGIERO.

Så mycken nåd, så mycken mildhet,
Hos dem uppflammar hatets bloss,
Blott straffets glaf och hämndens vildhet
Betrygga kan vår tro och oss!

KÖR.

Så mycken nåd, så mycken mildhet,
Bör locka dem till Gud och oss.
Du ädle man, då här du vill det,
Mot dem vi släcka hatets bloss.

(*Eleazar och Rachel gå in i deras hus, som de tillstänga. Brogni och Ruggiero gå bort åt fonden, åtföljda af folket.*)

Femte scenen.

LEOPOLD kommer in från venstra sidan och ser sig omkring, sedan RACHEL.

LEOPOLD.

Tom platsen är. Den sysslolösa skara
Som drifvit här omkring, gått bort och skingrat sig.

(Han ser sig omkring med mycken uppmärksamhet.)

Ej någon syns. Här hotar ingen fara.

(Han ställer sig under balkongen på Eleazars hus och ropar med half röst:)

Rachel! Rachel!...men hon hör ej mig!

Romans.

1:sta Kupletten.

Du hälft af mitt hjerta,
Från dig skild jag var;
Blott saknad och smärta
Har fyllt mina dar.
I långsamma måna'r
Jag klagar och trånar,
Men i dag på nytt
Morgonsolen randas,
Nattens dimmor flytt,
Gladt och fritt jag andas.
Jag dig ser på nytt.

2:dra Kupletten.

Jag till andra städer
Vandringsstafven bär;
Intet der mig gläder,
Ty du finns ej der.
Jag i långa dagar,
Suckar blott och klagar,
Men i dag på nytt m. m.

RACHEL (*kommer ut ur huset*).

Samuel, är det du?

LEOPOLD.

Ja, han som dig tillbeder,

RACHEL.

Den resa som du gjort, säg var hon lyckosam?

LEOPOLD.

Utaf din kärlek ledd, jag lyckans väg går fram.

RACHEL.

Skall jag ej älska dig, ha vi ej samma seder

Och samma Gud och samma ädla stam?

Är ej din konst, hvares pris så högt jag väger,

Mer värd än allt det guld, den skatt min fader äger?

LEOPOLD.

Säg mig, min älskade, när jag dig råka får?

RACHEL.

Min faders hus än för dig öppet står.

LEOPOLD (*med förvirring*).

Kan jag det väl?

RACHEL.

Och hvarför icke?

Till Påskens högtid vi oss skicke,

På fädrens sätt, som Gud sjelf ordnat denna fest. —

LEOPOLD (*afsidet*).

O Himmel!

RACHEL.

Och denna dag han gerna emottager

Hvar son af Jakobs släkt, som en välkommen gäst.

LEOPOLD.

Ännu ett ord.

RACHEL.

Ack nej, se folket hit sig drager,

Jag vågar här ej dröja mer.

Hör mig!

LEOPOLD (*med oro*).

RACHEL.

Nej, nu farväl, jag denna qväll dig ser.
 (*En tjenstepiga kommer ut ur huset; Rachel går bort med henne, Leopold insveper sig i sin kappa och går åt motsatta sidan.*)

Sjette scenen.

FOLKET.

(*Man hör klockornas dån; brunnarne midt på torget börja att kasta vin och folket strömmar till att uppfånga det.*)

KÖR AF QVINNOR.

Skyndom fort att hit oss samla,
 Kommen hit, båd' unga och gamla,
 Här man allt bäst kan se på.
 Låt oss festen med lustigt mod begå.
 Då de rusta der och dricka,
 Kanske hela dagen om,
 Ska' vi oss till dansen skicka,
 Ty för den blott hit vi kom'.

(*Folket fyller krukor och bågare med vin, delar det sig emellan och bildar olika grupper.*)

KÖR AF MÄN.

Ser du denna goda källa?
 Låt ej vinet rinna bort.
 Dit vi vilja kosan ställa,
 Glädjens dag blir ändå kort.
 Låt oss rusta här och dricka!
 Hela dagen klinga om.

ALLA.

Hvilket vin! Härligt vin!
 Ack, hvilken lycklig lott!
 Smaka på, det är starkt, det är godt!
 Mäktig är vår regent,
 Vatten i vin han vändt!

Vi önska att de vore tusen,
 De vördnadsvärda kyrkoljusen,
 Som valt vår stad till deras hem,
 Vi skola dricka om för dem!

EN KARL (*som vill taga kruset
 från den andre*),

Det kruset var mitt, tag mig hin,
 Ty sjelf jag det fylde med vin!

DEN ANDRE.

Nej, det var mitt!

DEN FÖRSTE.

Åh, håll din mun!

DEN ANDRE.

Tig strax på stund.

DEN FÖRSTE.

Jag skall dig ge,
 Så aldrig du dagen skall se.

DEN ANDRE.

Du hotar mig, du Filisté!

FOLKET.

En Filisté! En Filisté!

EN TREDJE AF FOLKET.

Håll' er i styr, grälen ej så,
 Bättre det är, ni båda två,
 I stället att skrika och ropa,
 Ta'n era krus och dricken tillhopa.

EN FJERDE.

Ja, långt bättre är
 Att sjunga si så här
 Ser du denna goda källa! ...

KÖR.

Ser du denna goda källa,
 Låt ej vinet rinna bort.
 Dit vi vilja kosan ställa,
 Glädjens dag blir ändå kort.
 Låt oss rusta här och dricka!
 Hela dgen klinga om.

Hvilket vin! Härligt vin!

Ack, hvilken lycklig lott!

Smaka, på, det är starkt, det är godt! etc.

(Andra af folket, redan upphettade af vinet, börja dansa; alla de andra följa exemplet. Qvinnorna börja deltaga i dansen och en liflig balett uppstår, hvarunder Eleazar och Rachel komma ut. Rachel håller sin far under armen; de vilja gå öfver torget, när rop höras.)

FOLK *(kommer från venster, ropande):*

Se, tåget kommer hitåt!

Ack, hvilken prakt, hvilken ståt!

RACHEL.

Men, min gud, hur hopen der sig tränger
Tillsammans vid vår port.

ELEAZAR.

Var ej rädd, följ mig fort.

RACHEL.

Men vägen dit man stänger,

Jag är så rädd, min far!

Låt oss här stanna kvar!

(Eleazar och Rachel trängas af folkhopen ända upp på kyrkans stentrappsteg. Der stanna de med ryggen stödd mot tempelmuren. På afstånd höres processionen sätta sig i rörelse under majestätisk och ståtlig musik. Soldater, anförda af Ruggiero, inkomma och börja ordna folket.)

Sjunde scenen.

DE FÖRRE. RUGGIERO.

RUGGIERO.

Plats här för stadens folk; der, bönder, ställen er!
(Varse blir Eleazar och hans dotter på kyrktrappan.)

Ha, min Gud! Hvad fräckhet utan like!

Vid kyrkans portar jag en jude ser!

Bort usling! Dä'n du vike!

Hvad gudlöst hån! I tålen det,

Att kyrkans tröskel blir oskärad af hans fjät!

KÖR AF FOLKET.

Ej tålom det! Ej tålom det!

RUGGIERO.

Så följn då exemplet
 Af Gud sjelf, som dref bort
 Hvar krämare ur templet.

KÖR AF FOLKET.

I sjön! I sjön!
 Herrans vrede du väckte,
 Fördömda slägte!
 Ingen nåd! Låt oss ej bry oss om deras bön!

ELEAZAR.

Amalekiters ätt, vill mina da'r du sluta?
 Nå, välan! tag mitt blod, som du längtar att gjuta,
 För din tro, för din Gud det kanske är behof!
 Så kom, dröj icke mer, så kom och tag ditt rof.

KÖR AF FOLKET (*med stigande förtrytelse.*)

Kan vi det fördraga?
 Hämd vi skola taga,
 Sådan hämd är skön.
 Skyndom att dem dränka,
 Gud skall se'n dem sänka
 Ned i svafvelsjön!

(*Far och dotter som höllo hvarandra omsamnade, skiljas åt af det ursinniga folket, som vill släpa Eleazar bort på en gata till venster, under det att en annan hop omger Rachel och vill släpa henne åt ett annat håll.*)

Åttonde scenen.

DE FÖRRE. LEOPOLD, sedan ALBERT med vakt.

(*Leopold inkommer från fonden. Då han varseblir Rachel uppger han ett anskri.*)

LEOPOLD.

Ha, hvad är det!

(*kastar af sig kappan och skyndar till henne*)

Rachel bland denna hop!

RACHEL (*med låg röst*),

Fly hä'n, Samuel! Ty med våldsamma rop
Du hör hur folket här
Vår undergång begär.
Du ock skall dö. Fly hän!

LEOPOLD.

Du ingenting må frukta.

(*Till folket.*)

Ur vägen, usla hop, som gnyr och larmar der!

(*Drager sitt svärd.*)

Släpphenne! eljestskallmin arm din djerfhets tukta.

(*Leopold fattar Rachel vid handen och drager henne med sig upp emot fonden för att gå; folket viker undan. Soldater inkomma, anförda af Albert.*)

ALBERT (*till soldaterna, pekande på Leopold och Rachel.*)

Der, gripen dem!

(*Leopold, som dittills sökt undvika hans blickar vänder sig nu åt honom med en befällande åtbörd. Albert häpnar vid hans åsyn.*)

ALBERT.

Min Gud!

(*Till soldaterna.*)

Nej, håll! Aflägsnen er!

(*Till folket, som nu äfven släpper Eleazar.*)

Dem släppen, säger jag! Jag mitt beskydd dem ger.
Utan knot, utan larm,
Eller frukten min arm.

RACHEL.

Jag slagen är af häpnad.
Denna hop som står väpnad
Till förstöring och död,
Ur hvars blick vreden flammar,
Så utan knot hörsammar
Hvad blott hans vink dem bjöd.

Quartett med kör.

RACHEL.

Af Gud det måste vara
Som han den makten fått.
Blott så jag kan förklara
Hvad här har föregått.

LEOPOLD.

Må aldrig hon erfara
Hur denna makt jag fått!
För henne dold må vara
Min hemlighet, mitt brott!

ELEAZAR.

O, Gud, ifrån vår fara
Af dig vi räddning fått!
De ondas vilda skara
Till slut din makt förstått!

ALBERT.

Må aldrig hon erfara
Hur denna makt han fått,
Doldt må det alltid vara,
Det är dess bästa lott!

KÖR AF FOLKET.

Denna vakt, som dock tror
På den evige guden,
Lyder nu den der juden
Och af hans vink beror!

*(I detta ögonblick ses det kejsrlika tåget nalkas.
Folket lemnar sin plats mitt på torget och ställer sig
utåt husraderna.)*

KÖR.

Se, tåget kommer der, skyndom då
Att se på!
Se hvad riddares mängd
Fyller gatornas längd,
Hvilka strålände pansar,
Hvilken skog utaf lansar!
Hvilken prakt! Hvad det blänker!
Hvad det nöje oss skänker!

Nej, aldrig förr sådant tåg,
 Vår goda stad ännu såg!
 Hurra! hvilka ståtliga män,
 Hvad mod, hvad kraft tycks lifva dem alla
 Hvad deras glaf bör krossande falla
 Att slå ned fienden.
 Hurra för kejsaren!

(*Tillsammans.*)

RACHEL.

Hur skall jag kunna genomskåda
 Den hemlighet han håller dold!

ELEAZAR.

Vi räddats utur denna våda,
 Men äro än i deras våld!

LEOPOLD.

O, hvad jag räds att mig förråda!
 Kan väl min hemlighet bli dold?

ALBERT.

Jag fruktar han skall sjelf förråda
 Den hemlighet han vill ha dold!

(*Den kejsarliga processjonen tågar förbi i följande ordning: Trumpetare, staden Constanz's banérförare och armborstskyttar, mästare af åtskilliga skrän och yrken, stadens magistratspersoner, kejsarens bågskyttar och vapenhärolder; kardinalens hedersvakt; kyrkomötets hillebårdsbärare och banérförare; kyrkomötets medlemmar, deras pager och klerker; kardinalen till häst med sina pager och hofmän; kejsarens hillebårdsbärare och banérförare med kejsarrikets banér. Slutligen kejsar Sigismund till häst, föregången af pager, omgifven af riddare, ädlingar, väpnare och åtföljd af romerska rikets furstar.*)

I det ögonblick kejsaren synes, döljer Leopold sitt ansigte i kappan, söker undandraga sig allas blickar och vill dölja sig bland folkhopen. Rachel, som står på andra sidan af teatern, följer honom med oroliga ögonkast och ger tillkänna sin förvåning. Eleazar, som

står bredvid henne, ser med föraktliga blickar på det förbiskridande tåget. Trumpeterna smattra, orgeln ljuder från kyrkan och folket uppper glädjerop.)

KÖR AF FOLKET.

Hurra för kejsaren!

Hurra för kejsaren!

Andra akten.

Teatern föreställer ett rum i Eleazars hus.

Första scenen.

ELEAZAR. RACHEL. LEOPOLD. JUDAR och JUDINNOR.

(De sitta vid ridåns uppgång till bords och fira Påskalammet. Leopold och Rachel sitta vid hvardera ändan af bordet och Eleazar midt för detsamma.)

ELEAZAR, RACHEL och KÖR.

O Gud, Dig värdes sänka

Ibland ditt folk hit ned!

Må Du vår högtid skänka

Välsignelse och fred!

ELEAZAR.

Förrädarns blick och otrons smitta

Må ej ibland oss tränga fram,

Ske dem, om hit de vägen hitta,

Som Datam förr och Abiram.

(Stiger upp.)

Du, Herrans folk, som här Han tacks förena!

Till pant af det förbund Han slöt med oss allena,

Jag bryter detta bröd, som min hand helgat har,

Det ej oskäradt utaf oren surdeg var.

(*Han bryter det osyrade brödet, som han utdelar åt bordsgästerna.*)

KÖR.

Brytom här detta bröd, som hans hand helgat har,
Det ej oskäradt af oren surdeg var!

(*Leopold, som sist fått af brödet, bortkastar detta förstulet.*)

RACHEL.

Hvad ser jag!

(*Man hör klappas på dörren till höger. Alla springa upp.*)

KÖR.

Hvad larm! . . . Hvad är det?

ELEAZAR.

Släcken ut dessa bloss.

(*Till Rachel.*)

Låt upp!

RACHEL.

Jag ej vågar!

ELEAZAR.

Hvem klappar så, då re'n på fästet natten tågar?

FLERA RÖSTER (*utanför*).

På kejsarns vägnar låten upp för oss!

ELEAZAR.

Ta'n festens tecken bort.

RACHEL (*sakta till Leopold*).

Då här de skingrats alla

Jag tala vill med dig.

LEOPOLD.

Du eger att befalla.

(*Han vill gå.*)

ELEAZAR (*quarhåller honom*).

Blif kvar. Så sent besök med skäl jag misstro kan,
Derföre dröj; du är en stark och modig man
Och kan försvara mig.

(*Till de andra.*)

Och nu, farväl, I vänner!
 (*De gå alla ut genom dörren till venster, och Rachel sist, i det hon gör ett tecken åt Leopold.*)

Andra scenen.

ELEAZAR. LEOPOLD. EUDORA med trenne tjänare, klädda i kejsarens livré och bärande facklor.

ELEAZAR (*som öppnat dörren.*)
 Träd in . . . En qvinna blott!

LEOPOLD (*som tagit sin palett och pensel och ställt sig att måla med ryggen vänd åt scenen, varseblir nu Eudora.*)

Store Gud!
 Hvad skräck betar min själ! Mitt blod jag isas känner,
 Min maka ser mig här och uti denna skrud!

ELEAZAR (*till Eudora.*)
 Hvad fordrar ni?

EUDORA (*ger tjänarne tecken att gå.*)

Jag strax vill det förklara.

(*Får se Leopold.*)

Hvem är den mannen der?

ELEAZAR.
 En målare, min hjälpare han är.
 Han dukens bilder vet på guld och silfver flytta
 Och af hans vackra konst jag hemtar mycken nytta.
 Men om ni fordrar det, må han gå bort.

EUDORA. Ack nej!
 Mig ingen hemlighet har hitfört.

ELEAZAR.
 Men om ej
 Jag orätt har förstått, jag kejsarn nämnas hörde.
 Ni bringar mig hans bud alltså?

EUDORA.

Det hit mig förde.
Han är min farbror.

ELEAZAR (*faller på knä för henne*).

Ack! stor är den nåd mig sker!
Prinsessan Eudora sjelf!

EUDORA.

Stig upp, jag ber!

Trio.

EUDORA.

Har du ej en klenod af sköna ädelstenar?

ELEAZAR.

Det en briljantked är, hvars like ingen har;
Bland dem fins en relik, värd än mer, som man
menar,
Och kejsar Constantin den bar i forna dar.

EUDORA.

Jag vill den se, ty vet, min maka,
Leopold, segraren, Tysklands stolthet och fröjd,
I morgon re'n jag vänta får tillbaka.

ELEAZAR.

Välän!

EUDORA.

Han då besöker denna stad.
Hvad jag mig känner säll och glad!
De dyra dragen
Kärleken i min själ evigt fäst at hans bild,
Från morgondagen
Hoppas jag att från mig han ej mer skall bli skild.
Prydd är hans hjessa
Af friska lagrars glans,
Men jag bland dessa
Vill fläta myrthens krans.

LEOPOLD.

De ädla dragen
Af en engel så huld, så försonlig och mild,

Från denna dagen
 I min själ återspegla min brottslighets bild.
 Att så betala
 Hennes tro, hennes dygd!
 Jag ur min dvala
 Väcks af ånger och blygd!

ELEAZAR.

Jag fruktade för denna dagen,
 För qvinnan der och hennes värf.
 Med nöje dock jag blef bedragen,
 Hon medfört lycka, ej förderf.
 Dess besök mig nöje bådard,
 Guld det regnar i dess fjät!
 Guld, som jag så gerna skådar,
 Jag får åter samla det.

(*Han öfverlemnar åt Eudora en låda, som innehåller en guldkedja med infattade ädla stenar.*)

EUDORA (*betraktar kedjan*).

Hvad konstverk, huru skönt!
 Det är den hjelte värdt,
 Hvaråt jag det beskärt.
 Ack, hvilken glans!

ELEAZAR.

Tretti'tusen dukater, jag kan det ej för mindre.

EUDORA.

Ej priset köpet hindre.
 Ett lappri! Det blir ju hans!

ELEAZAR (*afsidet*).

Bättre kund aldrig fanns
 Så handeln skall få lif och konsterna sig rikta.
 (*Till Leopold.*)

Är det ej sannt?

LEOPOLD (*för sig*).

Ack, jorden under mig tycks svigta!

EUDORA (*lemnar Eleazar ett sigill*).

Tag det, och min gemåls och mitt namn deri skrif.
 Och se'n i kejsarns borg i morgon mig det gif.
 Du ej förgäta det.

ELEAZAR.

Nej, vissne dessa händer
Om det ej sker. I morgon då!

EUDORA.

Ty jag i morgon vill
I kejsarens palats, der en bankett reds till,
Det bjuda min gemål, som då dit återvänder.
Ack, huru säll hans maka, som sjelf det fasta får
Vid detta hjerta, som för mig blott slår!
Hvad följd för mig af sälla dagar,
När kärlek ger åt hjertat lagar,
Hur gerna lyder det hans bud!

LEOPOLD (*afsides*).

Dess ädla bild för mig dig kläder
I plågans blott och ångerns skrud!

ELEAZAR (*afsides*).

I, fiender till mina fäder,
Till Israels barn och deras Gud,
Att er bedra', hvad det mig gläder!
(*Eudora går och Eleazar följer henne ut.*)

Tredje scenen.

LEOPOLD. RACHEL.

RACHEL (*öppnar sakta dörren
till venster och ser sig omkring*).

Min far är icke här, nu bör du mig förklara
Hvad hemlighet . . .

LEOPOLD.

Han strax tör här tillbaka vara,
Jag nu ej yppa kan . . . men denna qväll,
Om jag dig då får se, jag allt dig säger
Och sedan sjelf ditt utslag fäll.

RACHEL.

Du fordrar det?

LEOPOLD.

Mitt lif uti din hand du äger.

RACHEL.

Hvem, jag? . . . O, Gud!

LEOPOLD.

Hör du mig då ej till?
Har jag ej fått din tro? Och nu min död du vill!
Säg, kan du tveka mer?

RACHEL (*med ängslan*).

Hvad plåga!

LEOPOLD (*halfhögt*).

Du väntar mig?

RACHEL (*förskräckt, i det hon ser
Eleazar åter inkomma*).

Min fader! . . . men om han . . .

LEOPOLD (*som förut*).

Du väntar mig?

RACHEL (*utom sig*).

Ja, välan!

Fjerde scenen.

DE FÖRRE. ELEAZAR (inkommer åter och får se Rachel hastigt aflägsna sig från Leopold. Han går fram emellan dem, märker deras förvirring och betraktar dem med misstänksamma blickar).

ELEAZAR (*afsides*).

Min blick besvärar dem, sitt öga de ej våga
Från jorden lyfta opp.

(*Högt till Leopold.*)

Nu lemna oss, min broder.

(*Leopold går.*)(*Till Rachel.*)

Mitt barn, jag bedja vill. En son af Jacobs hus
Behöfver för sin bön ej dagens stjernas ljus,
Ty evigt kring hans Gud sig hvälfva ljusets floder.
Han våra tankar hör, som våra sångers ljud.
För dig, för Israels folk, jag ber till Israels Gud!

(*Han går.*)

Judinman.

Femte scenen.

RACHEL (ensam).

Romans.

Han snart är här
 Och likväl oron mig förtär.
 Jag lugnet söker, men förgäfvets;
 Mitt bröst af tunga suckar häfves,
 Hjertat slår... af plåga det är.
 Och han likväl... ju snart är här!
 Den natt, hvori allt hvilar,
 Och stormens hemska ilar
 För mig är hämnarns röst;
 De tryckt bekymrens pilar
 Mer djupt uti mitt bröst.

(Hon öppnar fönstret i fonden).

Han snart är här!

(Hon går några steg).

Hvarje steg mig en fasa är;
 Jag kan bedra' en faders öga,
 Men ej hans blick der i det höga!
 Jag måste fly; allt det begär...
 Men, ack! likväl... han snart är här!

Sjette scenen.

RACHEL. LEOPOLD (visar sig i fönstret i fonden).

RACHEL (*varseblir honom*).

Han själf!... mig styrkan öfvergifver!

*(Hon dignar ned på en stol.)*LEOPOLD (*nalkas henne sakta*).

Min åsyn, vållar den förskräckt att Rachel blifver?

RACHEL (*utsträcker handen emot honom*).

Ej nalkas mig? Vet jag om du ej hit
 Kanhända bringar sveket och förräderit?

Du dolda planer här bedrifver,
Min blick du ej fördrog.
Förskräcks! Jag såg det nog!

LEOPOLD.

Ja, denna skygga blick, som ångerns börda sänker,
En brottslings är ... den röjer svek och ränker!

RACHEL.

Samuel!

LEOPOLD.

Så vet då allt ... din Gud är icke min!

RACHEL.

Hvad har du sagt?

LEOPOLD.

Hör mig! Jag kristen är!

Duo.

RACHEL (*uppstiger*).

När jag åt dig min kärlek skänkte,
Jag bröt min fars och hederns bud,
Men denna stund likväl ej tänkte
Att ock jag bröt mot fädrens Gud!

LEOPOLD.

När jag åt dig min kärlek skänkte,
Jag glömde pligt och hederns bud,
Jag glömde allt ... på dig jag tänkte,
Du allt för mig, min heder, lag och Gud.

RACHEL.

Men minns du att din lag skall straffbara oss finna,
Hon hvarje kärlek strängt förbjöd
Emellan kristen och judinna,
Och dömer dem till bålet's död.

LEOPOLD.

Jag vet det alltför väl, men hvad är lif och död!
Kan jag ditt hjerta vinna,
Skall jag mig lycklig finna;
Om kristen, om judinna,
Är du mig lika kär.
Om himlens ljungeld blossar,

Om menskors hat mig krossar,
För dig jag allting trotsar,
Ty allt för mig du är!

RACHEL.

Att detta hjerta vinna
Du alltför lätt lär finna,
Du kristen, jag judinna,
Och dock är du mig kär!
Fast himlens ljungeld blossar,
Min faders hat mig krossar,
Mig ingenting förlossar
Ur bojan, som jag bär!

LEOPOLD.

Nå väl! Nåt oss då fly till någon fristads gömma,
Der hela verlden oss skall glömma,
Och äfven vi få glömma allt
Hvad Gud, hvad pligt, hvad lag och ärans röst
befallt.

RACHEL.

Jag öfverge min far?

LEOPOLD.

Må verlden oss fördöma.

Vi för hvarann bli nog på denna jordens ring.

RACHEL (*med smärta*).

Jag öfverge min far?

LEOPOLD.

Tror du att ingenting

Jag äfven öfvergaf?

RACHEL.

Hvad öfvergaf du då?

LEOPOLD.

Ack, tyst!

RACHEL.

Hvarför?

LEOPOLD.

Begär ej veta det! Ej nu!

Ditt hjerta tale i denna fråga.

Och här mig död eller lifvet gif!

RACHEL.

O Gud! O Gud! en brottslig låga
Släck ut, släck ut, eller tag mitt lif!

LEOPOLD.

Följ mig! Vår flykt skall natten hölja
Uti förbund med kärleken!

RACHEL.

Men himlens hämd skall oss förfölja,
Hvad kan oss ge beskydd mot den?

(Man hör åskan.)

Hör du der ej stormen som tjuter,
Och åskan och blixternas sken?

LEOPOLD.

Om vår kärlek himlen förskjuter.
Dess blixter oss skulle träffat re'n.
Min vän, ack svara!
Mig döden ger ditt nej,
Ditt ja mitt lif skall vara.

RACHEL.

O Gud! jag kan det ej!

LEOPOLD.

Ditt hjerta tale i denna fråga!

RACHEL.

Nå väl, jag kan ej tveka mer,
Och allt för dig jag öfverger!

LEOPOLD.

Så skyndom, medan än oss flykten öppen står!

BÅDA.

I vårt lif, bortom det, hvad mig än förestår,
Jag med dig det likväl dela får!

*(De gå emot dörren.)***Sjunde scenen.**

DE FÖRRE. ELEAZAR (inkommer.)

ELEAZAR.

Hvart ämnen I?...

RACHEL (*bestört*).

Min far!

ELEAZAR.

I kunnen denna stund
Lätt fly ur detta hus och någon fristad finna;
Men tron I att det ges en vrå på jordens rund,
Dit ej en vredgad fars förbannelse skall hinna?

Trio.

RACHEL och LEOPOLD.

Slagna af blygd vi stanna,
Ifrån hans vreda panna
En ljungeldsstråle går.
Jag kan ej mig bemanna,
Mitt mod han nederslår!

ELEAZAR (*skarpt betraktande dem*).

På brottslingarnas panna
Se blygselns rodnad står;
En Gud dem tycks förbanna,
Och dem med häpnad slår.

(Till Leopold).

Du, som jag mottog här, af dig på en gång kränktes
Med fadersväldets helgd, den gästfrihet dig skänktes,
Gå bort! Om du ej var en son af Jacobs stam,
Om vår förföljda tro jag här ej sett dig öfva,
Jag skulle släckt det lif, som sjelf du höljt med skam.

LEOPOLD.

Stöt till! Jag icke vill dig hämdens fröjd beröfva.
Jag kristen är!

ELEAZAR (*drar sin dolk*).

Du... kristen!..

RACHEL (*återhåller hans arm*).

Sansa dig!

Han är ej straffbar ensam,
Min brottslighet med hans är här gemensam,
Och den död han förtjent, förtjenas ock af mig.

(Knäböjer för sin far).

Ej undandrag oss båda
En faders hjertelag,
Må han vår lära skåda
I all dess sanningsdag!

Må sjelf du honom föra
Till ljusets himlalån,
Och se'n hans sällhet göra
Med namnet af din son!

LEOPOLD (*afsidet*).

Hur krossad jag mig känner!
Hvad qval mitt hjerta bränner,
Jag är af blygsel stum.

ELEAZAR (*afsidet*).

Dess gråt mitt hjerta bränner,
Jag vreden flykta känner,
Och ömkan tar dess rum.
Den hemlighet jag döljer,
Bör hon väl yppas än?
Männ' himlens straff mig följer
För det jag gömmer den?

RACHEL.

Om sällheten jag njutit
Utaf en moders vård,
Hon ej min bön förskjutit,
Hon vore mindre hård!
Hon gått till glädjens salar,
Men ännu derifrån
Dess milda stämman talar:
Låt honom bli din son!

LEOPOLD (*afsidet*).

Hon faderns hat hugsvalar;
Men hvarje ord hon talar
För mig är åskans dån.
Jag blifva judens son!

ELEAZAR (*afsidet*).

En Gud ur henne talar,
Hon hämnens törst hugsvalar,
Min pligt jag viker från,
Må han då bli min son!

(*Högt till Rachel.*)

Jag kan ej längre se att du klagat här och gråter,
Fastän jag orätt gör deri!

Må Gud förlåta dig, som dig din far förlåter!
Och denna yngling må din make bli!

LEOPOLD (*förfärad*).

Omöjligt!

RACHEL (*betraktar honom bestört*).

Hur det förklara?

LEOPOLD (*tvekan*).

Jag ej kan!...

RACHEL.

Och hvarför?

LEOPOLD.

Ack, jag en afsky skall för Gud och menskor vara.

ELEAZAR.

Jag allt har förutsett! Så må er Gud fördöma
Min tros förföljare och dem som för er ömma!

RACHEL (*för sig*).

Hvar skall jag läkdom finna

Emot mitt hjertas sår?

LEOPOLD (*för sig*).

O, hvilken lott som förestår

Dig ädla, dyra qvinna!

Trio.

ELEAZAR.

Förrädare, fördömde!

Mitt hat jag en gång glömde,

Men det bor i min själ.

Om menskors straff dig skonar,

Den Gud bland molnen tronar

Skall träffa dig likväl!

RACHEL.

Fastän min pligt jag glömde,

Den hemlighet du gömde

Jag veta skall likväl.
 Fast menskors straff dig skonar,
 Han som deruppe tronar
 Lagt straffet i din själ!

LEOPOLD.

Min Gud, min pligt jag glömde,
 Min svaghet jag fördömde
 Och älskar den likväl!
 Om menskors straff mig skonar,
 Han, som deruppe tronar,
 Lagt straffet i min själ!

(Leopold störtar ut. Eleazar nedfaller tillintetgjord på en stol och döljer ansigtet i sina händer. Rachel stiger upp, tager Leopolds kapp, som han qvarlemnmat, insveper sig deri och ilar ut efter honom.)

Ridån faller.

Första scenen.

BROGNI, EUDORA, LEOPOLD, ELEAZAR,
 RIDDARE och DAMER, FOLK och VAKT.

LEAZAR, RAZZLE, ERROF ED
 KOR.

Är, präkt och lycka
 Ett skönt förbund,

Sammas här att smycka

och de Kejsars tillfrind i oss aflyck

En sådan heter tillid i toman den

Skott någon än

Att sitta moder

Med Kejsaren!

Dag så sällhet och frid

Vår barn skola lära

All minnas den!

Ännu så är Ballett

Tredje akten.

Teatern föreställer en präktig trädgård. I fonden har man en utsigt öfver kantonen Thurgau. Till venster är under en himmel af sammet kejsarens bord dukadt, hvilket höjer sig öfver de andra och dit några trappsteg leda. Kejsaren sitter dervid med kardinal Brogni på sin högra sida, såsom föreställande den då lediga Heliga Stolen; litet längre ned sitter Leopold och Eudora; till venster och vid lägre bord kejsarerikets furstar. Till höger på teatern synas flera smärre bord, hvarpå stå guld- och silfverkärl. Vid ridåns uppgång frambära pager fat och skålar, som ställas på kejsarens bord; andra pager gå, slå i vin och besörja serveringen. Nedanför de nyss-nämnda små borden sitta damer och herrar på bänkar, höjda öfver hvarandra. I fonden soldater, som hindra det påträngande folket att komma närmare.

Första scenen.

BROGNI. EUDORA. LEOPOLD. KEJSAREN.
RIDDARE och DAMER. FOLK och VAKT.

KÖR.

Ära, prakt och lycka
Uti skönt förbund,
Samlas här att smycka
Kejsarns taffelrund.
Ej sådan heder
Skett någon än,
Att sitta neder
Med kejsaren!
Dag af sällhet och ära,
Våra barn skola lära
Att minnas den!

Ballett.

Sedan dansen slutat, uppstiger kejsaren och går bort, åtföljd af en del af hoffolket. Efter att han gått omgifva prelaterna och furstarna Leopold, som de lyckönska till den honom vederfarna hedern.

KÖR.

Upphöjom då en sång till hjeltens ära,
Ljude den högt till hans lof omkring alla land!
Länge han må den lagerkrona bära
Segern förvärfvt och tacksamheten band!

EUDORA.

Må edra sånger bära
Hans namn till alla land!
Jag vill till lagern, tolk af hans ära,
Lägga en skänk af trogen kärleks hand!

LEOPOLD (*för sig*),

Den sång som här höjs till min ära,
Mig tycks den bär min skam kring alla land!

EUDORA.

Hur kärlek här vill tapperheten löna,
Och makans trohet går att krigarn lagerkröna,
Jag er till vitne tar, prelater, riddersmän!

Andra scenen.

DE FÖRRE. ELEAZAR. RACHEL.

ELEAZAR (*med diamantskrinet framföres af majordomus till Eudora*).

Den kedja som ni valt, prinsessa, här är den
Med namnet ni befallt mig deri rista.

RACHEL (*för sig*).

Gud, är det han! . . . Af skräck vill detta hjerta brista!

EUDORA (*till Leopold*).

Vid allt som hjeltars mod i stridens faror leder,
Vid ädla damers namn, vid kejsarns, vid din heder,
Dig äran manar här med hjertats tungomål,
Att ta den skänk emot, dig bjuds af din gemål!

RACHEL OCH ELEAZAR (*igenkänna Leopold*).

Hans gemål!

RACHEL (*kastar sig emellan Eudora och Leopold*).

Håll upp!

(*Hon rycker kedjan ur Leopolds händer och återlemnar den till Eudora.*)

Er gåfva tag tillbaka:

Han har förrådt sin tro, sin ära och sin maka.

EUDORA (*upprörd*).

Han, min gemål!

RACHEL.

Han hvars mans niding är!

Ej din make honom kalla,

Honom jag anklagar här!

KÖR.

Gud!

ELEAZAR.

Håll upp, mitt barn, håll upp!

RACHEL (*utan att höra honom, med hög röst*).

Nej, må han falla!

BROGNI och KÖREN.

Hvad är hans brott?

RACHEL.

Det svåraste af alla,

Det, som med bålets död bestraffas af er lag.

Fast kristen, han ej blygts af oren kärlek brinna

För en odöpt, en judinna,

Och hon, hon, som så djupt har kunnat fela,

Som delt hans brott och som hans straff bör dela,

Är jag!

(*Till Leopold*).

Säg, känner du mig ej, har du glömt mina drag?

(*Tillsammans*).

LEOPOLD.

Mig då väntar dödens grafven,
Hvilken blygd för mitt namn!
Måtte glömskan och grafven
Snart mig öppna sin famn!

EUDORA.

Honom väntar dödens grafven,
Hvilken blygd för hans namn!
Måtte då äfven grafven
Snart öppna mig sin famn!

RACHEL.

Oss då väntar bödelns grafven!
Men äfven honom grafven
Skall sluta i sin famn.

ELEAZAR.

Hvad dag af skräck, hon sjelf har grävt den
grafven,
Som öppnar oss sin famn!

LEOPOLD.

Fåfängt i mitt elände
Jag till min Gud mig vände,
Min bön från Gud den återvände
Utan tröst för min själ!

ELEAZAR.

Då bålet jag beträder,
Du, Gud för mina fäder,
Skall styrka mig likväl.

(*Till Brogni och de öfriga.*)

Nå väl, I riddersmän, och du, herr kardinal,
Hvi dröjen I? Månn' fler bevis behöfvas?
Och ha'n I blott för oss er lag och straffets kval?
Får brottet fritt i skydd af rang och börd föröfvas
Och brottslingen ostraffad gå?

BROGNI (*för sig*).

Han står der stum! min Gud, det sanning är alltså

KÖR.

Han är stum! hvad hon sagt är sanning då!

BROGNI (*med hvilken prelaterna sakta talat, går fram midt på teatern och utsträcker händerna emot Eleazar, Rachel och Leopold*).

I, som med fräckt förakt för Guds och menskors välde,
Förkränkt den lag,
Som er till evigt straff och jordens afsky fällde,
Den Gud I från er stött, den Gud som er förskjuter,
Nu på er hjessa gjuter
Med min röst vredens kalk och förbannelsens i dag
(*Alla aflägsna sig från Leopold, Rachel och Eleazar, som stå ensamma på venstra sidan af teatern*).

BROGNI (*till Leopold*).

Ej i en kyrka mer du höre nådeordet,
Ej till biktstolens tröst, ej till salighetsbordet,
Från i dag må du nalkas mer!
Men med afsky och skräck må den kristne, dig ser
Vända ögat att ej af din åsyn befläckas!

(*Till alla tre.*)

Ej himlen ger er hopp, ej fred er jorden ger,
Och sist, då dödens famn ni emot er se'n sträckas,
Må era trötta ben af ingen mull betäckas
Och ingen bön till Gud må höja sig för er!

Sextett med kör.

EUDORA.

Hur de förbanna
Och mot hans panna
Höja straffets jern!
Förgäfves jag klagar,
Det ges för hans dagar
Ej mer något värn.
Hur skall jag blidka eder
Och från det straff som man bereder
Hur skall jag frälsa min makes dar!

RACHEL.

Hur oss de förbanna
Och mot vår panna

Höja straffets jern.
 Jag ej mig sjelf beklagar,
 Men för min faders dagar.
 Fins då ej något värn!
 O, min fader, jag dig beder,
 Ifrån det straff man oss bereder
 Låt mig få rädda dina dar!

ELEAZAR.

Ni, som oss förbanna,
 Uppå eder panna
 Kanhända skall stanna
 Förbannelsens och straffets jern!
 Min Gud oss förlåter,
 Och Han skall åter
 Bli' för sitt folk ett värn.
 Amalekiter, jag trotsar eder!
 Om dödens fador man mig bereder,
 Jag lemnar åt er de qvalfulla dar,
 Jag än äger kvar.

LEOPOLD.

Hur de mig förbanna!
 Men låt på min panna,
 O, himmel, få stanna
 Straffets tunga jern.
 Jag mig ej beklagar,
 Men fräls hennes dagar
 Och blif hennes värn!
 Blott hatets vällust och hämd dem leder.
 Från dödens fador, man mig bereder,
 O, kunde jag rädda hennes dar!

BROGNI.

Vi eder förbanna
 Och mot er panna
 Höja straffets jern!
 Er vreden ledsagar,
 Och för edra dagar
 Fins ej något värn!

Gud er öfverger,
Lagen väntar er.

(För sig.)

Ett blindt och vildsint hat dem leder,
Olyckliga, hur rädda eder?
Ifrån de fasor man dem bereder
Kan intet frälsa offrens dar.

RUGGIERO.

Vi eder förbanna
Och mot er panna
Höja straffets jern.
Er vreden ledsagar
Och för era dagar
Fins ej något värn!
Ni kränkt våra bruk, våra seder!
Från straffets plågor, man er bereder,
Kan intet frälsa edra dar.
Hur grymt att prinsen sina dar
Med detta brott befleckt har!

KÖR.

Gud skall dem förbanna
Och på deras panna
Hans vrede skall stanna
Liksom lagens jern.
Hämnden er ledsagar
Och för edra dagar
Fins nu intet värn.
Ej hat, blott rättvisa oss leder,
Och detta straff, man dem bereder,
Deras brott värdigt var;
Mot Gud och menskor de sig förbrutit,
I bann dem slutit
Guds kyrka har.

(På en vink af Brogni, framträder Ruggiero med vakt för att fängsla de tre brottsliga. Leopold drager sitt svärd, som han kastar för soldaternas fötter. De närvarande draga sig undan från dem, under det att

på venstra sidan af teatern Eudora jemte de andliga och hoffolket upplyfta sina händer emot himlen och tillkännagifva sin fasa och sorg.)

Ridån faller.

Fjerde akten.

(Ett Götiskt rum utanför Kyrkomötets sessionssal.)

Första scenen.

EUDORA och VAKTKNEKTAR.

EUDORA (*lemnar ett papper åt vaktknektarne*).

Med denna skrift mig kardinalen unnar
Att med den fångna här i enrum tala få.

(*Vaktknektarne gå in i Rachels fängelse.*)

Hon som kan ge mig lif, hon som min död förkunnar!
Gud, led min svaga röst att dess själ röras må!
Låt mig frälsa hans dar och se'n mitt lif få sluta!

Andra scenen.

EUDORA. RACHEL (*införes af vaktknektarne som aflägsna sig*).

RACHEL.

Hvi unnar man mig ej mitt fängsels fristad njuta!
Hvi förs jag till den dag, som re'n för mig gått ner!

(*Blir varse Eudora.*)

Men hvad! min ovän här i denna boning!

EUDORA.

Din ovän, jag, som sjelf dig ber om skoning!

RACHEL.

Emellan oss hvad kan i lifvet finnas mer?

EUDORA.

För mig fins ingenting, men för hans lif jag bäfvar!
 Du vet att öfver det snart bödelns bila sväfvar.
 Blott en kan hejda den och det är du!
 Ej prester någon ömkan känna,
 Hans död förkunna de!

RACHEL.

En billig dom är denna.
 Det hos de kristna då fins rättvisa ännu!

EUDORA.

Hans makas qvalda stämma
 Dig tigger om hans lif!
 En billig vrede hämma
 Och honom räddning gif.

RACHEL.

Han mig så grymt bedragit,
 Fred, lugn och sällhet tagit
 Från blomman af mitt lif.
 Nej, må den hämnd jag njuta
 Att det med honom sluta.
 Skall jag min vrede hämma?
 Nej, ömkans falska stämma,
 För evigt tystad blif!

EUDORA.

Blott du kan denna stund hans skyddsgud vara,
 Om inför domstoln du hans oskuld vill förklara.

RACHEL.

Oskyldig han? Som mig har dömt till tusen qual,
 Som än det hjerta har, han listigt från mig stal!

EUDORA (*förskräckt.*)

Men hör jag rätt? En klockas då! facklors sken!
 Hvad rop! hvan steg! man nalkas re'n!
 Det är han! Och domstoln som sig hit begifver.
 Ack, om du tvekar mer, ej räddning möjlig blifver
 Han dör!...

RACHEL.

O, Gud!

EUDORA.

Och då din ånger blir för sen!

RACHEL.

Ack, ja, den blir för sen!

EUDORA.

Mätte Gud dig råda,
Och från denna våda
Rädde du hans dar!

RACHEL.

Mätte Gud mig råda,
Skall jag från denna våda
Rädda än hans dar?
För min själ hvilken smärta!
Trolöse, detta hjerta
Du än har kvar!

EUDORA.

Skall jag hos dig ej finna
En gnista ömhet, blott hat mot hans brott?

RACHEL.

Nej, man ej säga skall att någon kristen qvinna
I ädelmod har Rachel öfvergått.

Tredje scenen.

DE FÖRRA. EN OFFICER.

OFFICERN (*till Eudora*).

Till detta rum vill kardinalen sig begifva.

EUDORA.

Nåväl, jag går.

(*Till Rachel*.)

Jag då af dig det löfte får,
Att du vill honom räddning gifva?

RACHEL.

För hvem af oss han mest var kär,
Det inom kort skall visas här.

EUDORA.

Han lefve, och för mig, o, må snart döden ända
Ett lif, hvars qval ej mer skall återvända!

RACHEL.

Farväl! Att ensam dö är allt hvad jag begär.

Fjerde scenen.

RACHEL. BROGNI.

BROGNI.

Säg mig, är du beredd att inför domstoln svara?

RACHEL.

Den skall få höra min bekännelse.

BROGNI (*lifligt*).

Och denna är?

RACHEL.

Blott der jag vill den uppenbara
Och sedan åt min Gud med lugn mig öfverge!

BROGNI (*med deltagande och oro*).

Men ditt ord, kan då det ej denna storm besvärja?

RACHEL.

Jag skall emot dess hot ett älskadt hufvud värja.

BROGNI.

Säg då hvem ditt beskydda skall?

RACHEL.

Ej jag det kan, det är bestämdt till fall!

BROGNI.

Du sjelf då störtar dig, blind, trotsig och oböjlig?

RACHEL.

Ej mer för mig är räddning möjlig!

BROGNI.

Har du ej något hopp, något stöd?

RACHEL.

Jo, ett: att köpa få hans lif, fast med min död!

(*Hon går in i sitt fängelse.*)

Femte scenen.

BROGNI (ensam).

Hon dö i lifvets vår!... En räddning ges måhända
 Dess fader kan ännu, ty än är tid dertill,
 Ifrån dem himlens straff och lagens åskor vända.

(Till vakten.)

Låt föra juden hit, jag honom här förhöra vill.

Sjette scenen.

ELEAZAR. BROGNI.

BROGNI.

Din dotters och ditt brott går mötet att ransaka,
 Re'n dödens glaf lyfts öfver er.
 Jag, om af svaghet ledd, om det af ömkan sker,
 Ifrån er hjessa än vill hålla den tillbaka.
 Ditt barn vid bålet står; betänk, du är dess far,
 Afsvärj din falska tro och rädda hennes dar.

ELEAZAR.

Hvad djerfs du föreslå?

Af mig det väntas då!

Jag mina fäders Gud förneka,

Jag fegt med pligt och heder leka,

Att rädda ett förhatadt lif!

Nej, förr mig tusen dödar gif!

BROGNI.

Den Gud, som du försmår, skall eljest dig förbanna.

ELEAZAR.

Jag tror på Israels Gud, han är den enda sanna!

BROGNI.

Han lemnar dock sitt folk åt blygd och trældoms tvång!

ELEAZAR.

Om från vår panna nu Han låtit lagern falla,
 Han, som till striden förr sågs Juda-lejon kalla,
 Kan ge oss friheten och segern än en gång!

Tillsammans.

ELEAZAR.

{ Vet att bilan här och bålet
 Endast närma mig till målet,
 Till fullbordan af mitt hopp.
 På lågans röda vingar
 Min ande fri sig svingar
 Till sin fader och hans salighet opp!

BROGNI.

{ Ack, han sjelf flyr bort från målet
 Och till bilan och till bålet
 Störtar i ohejdadt lopp.
 Gif då, o Gud, att hans själ sig svingar,
 På din nåds och bönen vingar
 Till din himmel och dess salighet opp!

(Till Eleazar.)

Du ämnar alltså dö?

ELEAZAR.

Jag något mera ämnar.

Ty döden skall den visshet gifva mig,

Att jag mig på en kristen hämnar.

Vet, det skall bli på dig!

Den dag Neapels här inträngde uti Rom,

Ett rof för plundraren du såg din egendom.

Ifrån ditt hus mordbrandens lågor spraka',

Och badande i blod du såg din sjuka maka,

Med dottern vid sitt bröst som nyss hon lifvet gett.

BROGNI.

Ack, tig dermed! Jag alltför väl det sett!

Den dagen allt jag mist. O, kunde jag den glömma!

ELEAZAR.

Allt? Nej, allt gick ej förloradt då.

BROGNI.

Hvad säger du?

ELEAZAR.

Än något kan dig återstå.

BROGNI.

O, Gud!

ELEAZAR.

En af det folk ni vant är att fördöma,
 En jude frälst ditt barn, dess fristad blef hans famn.
 Jag vet hvem mannen är.

BROGNI.

Ack, tala! säg hans namn!

ELEAZAR.

Nej, nej!

BROGNI.

Vid himlens Gud jag dig besvär!

ELEAZAR.

Min hemlighet det är.

BROGNI.

Är det drömmens dvala?

Ack, yrar jag? Är det sannt? o, tala!

Ack, om hos dig en faders känslor råda,

Hur kan du mina qval så liknöjdt skåda?

Jag faller till din fot! Till hvad du yttrat har

Lägg än ett ord. Lefver hon än? Och hvar?

Min dotter, högsta skatt jag ännu har på jorden,

Du vore räddad då från lågorna och morden!

ELEAZAR.

Du, hvilkens dömslut mig åt döden öfverlåter,

Här, vid ditt offers fot, begär då lifvet åter!

Spar dig en veklig gråt, spar dessa böners tal,

Din smärta trotsar jag, som dina bödlars qval.

Din dotter, det är sannt, hon ännu lifvet äger,

Blott jag vet hvar hon fins, men tro ej jag det säger.

Snart vid mitt bål likväl du stum af fasa står,

Och hvad jag vet med mig i grafven går.

Tillsammans.

ELEAZAR.

Ja, jag vet att bilan här och bålet

Endast närma mig till målet

Till fullbordan af mitt hopp.

Då lågans röda vingar

Min ande fri sig svingar

Till sin Fader och hans salighet opp!

BROGNI.

Jag förgås vid sjelfva målet,
 Och då kättarn dör på bålet
 Dör med honom allt mitt hopp,
 Men till himlen än sig svingar
 På den fromma bönens vingar
 Min förtröstan om bönhörelse opp.

Sjunde scenen.

DE FÖRRE. RUGGIERO.

RUGGIERO (*till kardinalen*).

Re'n mötet samlat sig, ni fattas der allena.

BROGNI (*till Eleazar*).

Ett ord förmår dig rädda än.

ELEAZAR.

Nej, denna nåd jag ärnar ej förtjena.

BROGNI.

Och vet du då din dom?

ELEAZAR.

Det döden blir. Blott den.

(*Brogni och Ruggiero gå.*)

Åttonde scenen.ELEAZAR (*ensam*).

Gå fäll min dödsdom du! Jag likväl dig skall fälla
 Till tårar utan gräns, till qvalets största höjd,
 Jag hatet mot ditt folk på dig skall tillfredsställa
 Och sedan dö, och dö med fröjd!
 Men Rachel, men mitt barn, hur rysligt att det tänka,
 Du offret blir till slut.
 Jag sjelf då går att dig i grafven sänka!
 Jag hämnas . . . och på dig jag kräfver hämden ut!

Aria.

Den dag då Herrans nåd beslutit att dig hägna
 Och Han ditt späda lif förtrodde i min hand,

Svor jag att åt ditt väl min hela lefnad egna,
 Och nu jag egnar dig åt bålets brand!
 Hör jag ej en röst som till mig klagar:
 Fräls från död och skymf mina dar?
 Jag är ung, mig lifvet än behagar,
 Din dotter skona, o min far!
 Jag med ett ord ännu dess dom kan förebygga
 Och dessa åskmolns hot förströ.
 Skyndom då att hennes lif betrygga!
 Ja, Rachel, du skall icke dö!

KÖR (*utanför scenen*).

Må judarne förgås, ve dem, ve! ve dem alla!
 Må de i bålets lågor dö!

ELEAZAR.

Hvad vilda rop hör der jag skalla?
 Min död fordra de!
 De törsta till mitt blod, och jag, jag vill dem ge
 Till pris mitt barn igen? Nej, det skall icke ske.
 Gud sjelf vill det, o min dotter, ned i grafven följ din far,
 Och ej svigta, när af honom du martyrens krona tar!
 Ingen tvekan, ingen fruktan finnes mera i mitt bröst.
 Mig och henne döden lofvar salighet och hämnens tröst.
 Jag åt Israels lära
 Vigt dess unga själ; hon blef dess fröjd och ära.
 Vår är hon, hon är min! Skall jag i straffbar villa,
 För ett lif, som blott dess plåga gjort,
 Hennes eviga lif förspilla
 Och stänga paradiset port?
 Nej, Gud vill det, o min dotter, ned i grafven följ din far,
 Och ej svigta, när af honom du martyrens krona tar!

(*Ruggiero inkommer med vakt och vinkar åt Eleazar att komma inför domstolen, dit han genast skyndar.*)

Ridån faller.

Femte akten.

Teatern föreställer ett stort götiskt tält, uppbyggt af stolpar med förgyllda kapiteler. Från detsamma ser man i fonden Constanz och närmast dess stora torg. På detta är en schavott uppförd med en ofantlig kopparkittel, hvarunder eld brinner. Omkring schavotten äro hopar af folk grupperade.

Första scenen.

FOLK (som samlas för att se afrättningen).

KÖR.

Hvilken fröjd, hvilket nöje,

Emot dem lagen höje

Både lågor och svärd.

Sådant straff är släkten värd.

I dag må lust och glädje råda,

Ej arbete och släp nu mer.

Hvad här dem sker vi snart få skåda,

Ej sådant alla dar man ser.

Den vägen ska' de komma fram.

Att ej få rum, det vore skam!

Hvad skådespel man här oss bjuder!

De lefvande ska' sänkta bli

I vattnet som i kitteln sjuder.

På judarne så hämnas vi!

Andra scenen.

DE FÖRRE. ELEAZAR och RACHEL (omgifna af vakt).

RUGGIERO.]

(Framför de båda delinqventerna ser man flera penitenter klädda i blått, hvitt och grått.)

RUGGIERO (med ett papper i handen).

Ni han er dom i dag af kyrkans fäder fått:

Man er till döden fält!

ELEAZAR.

Alla tre?

RUGGIERO.

Eder blott!

ELEAZAR.

Och Leopold?

RUGGIERO.

Det är monarkens höga vilja

Att han från denna stad och hofvet sig skall skilja.

Han är en prins och kristna kyrkans son,

Och straffas nog, då han blir bortförd härifrån!

ELEAZAR.

Han skonas, han, som mest förtjente att bli straffad!

De kristnas rättvisa var alltid så beskaffad.

RUGGIERO.

Ett vitne, värdt att tros, hans oskuld svurit har.

ELEAZAR.

Säg då hvem det var!

RACHEL.

Jag!

ELEAZAR (*i förebrående ton*).

Du!... du rädda hans dar!...

KÖR.

Gud, ditt finger vi tydligt der finna,

Så får sanningen seger dock vinna.

RUGGIERO (*till Rachel*).

Så förklara då här för denna menighet

Hvad af fri vilja re'n du sagt om hvad du vet!

RACHEL (*till folket*).

Inför den Gud mig hör och som mig snart skall döma,

Som läser i min själ, jag högt förklarar här

Att hvad jag sagt i går och som jag ber er glömma,

Var falskt, en dikt af mig, och att han skuldlös är.

KÖR.

Fasligt! så skändliga lögner att tala!

Du ej med din död kan betala

Ett brott utaf sådan art.

Bort till bålet med dem och det snart!

RUGGIERO.

Ni båda två med fräckhet utan like
 Anklagat utan skäl en prins af Österrike,
 Och uti hans person kränkt kejsarns majestät!
 Gån, bålet väntar er; ni väl förtjenat det.

Tredje scenen.

DE FÖRRE. BROGNI (åtföljd af flera kyrkomötets medlemmar).

BROGNI.

O, min Gud, de din vrede väckte;
 Men din mildhet och nåd likväl
 Ju varar ifrån slägte till slägte,
 Fräls Du dessa syndares själ!

KÖR.

O, Gud, fast de din vrede väckte,
 Din mildhet och din nåd likväl
 Från slägte varar och till slägte,
 O, fräls dessa syndares själ!

RACHEL.

O, min far, jag förskräcks; dessa dödssånger störa
 Lugnet, som fans i mitt bröst.

ELEAZAR (*för sig*).

O, Gud, hvad bör jag göra?
 Upplys mig med din röst!

RACHEL.

Jag går att lemna världen,
 Utan sorg, utan gråt,
 Lätt blir den bittra färden
 Då du mig följer åt.

ELEAZAR.

Skall hon allena lemnas här i världen,
 Då hon hör mig och himlen till?
 Jag vet ej hvad jag bör, ej hvad jag vill!

BROGNI (*till Eleazar*).

Uti din sista timma
 Dölj mer ej hvad du vet.

Må jag af dig förnimma
Denna dyra hemlighet.

Trio med kör.

RACHEL.

Låt oss då här förena
Vår bön till Abrahams Gud,
Ty der fins nåd allena.
Det likväl måste ske,
Du skall i denna stund ditt barn ej öfverge!

ELEAZAR.

Jag lemna henne här allena,
Åt dem jag henne öfverge!

BROGNI.

Blott ett ord, ett ord allena!
Det kan mig lifvet ge.

KÖR AF QVINNOR.

Fast de ej det förtjena
Låt oss bedja! Gud allena
Kan än dem styrka ge!

BÖDELN.

Det är tid!

(Processionen sätter sig i rörelse.)

ELEAZAR.

Hållen upp! Än ett ord!
(På ett tecken af Brogni stannar tåget.)

ELEAZAR *(till Rachel, som han
fattar vid handen och för af-
sides, med låg röst).*

Jag går från denna jord,
Om du än lefva vill, må du det ej förtiga.

RACHEL *(med köld).*

Hvarför? Att tvina bort kanske i skymf och qual?

ELEAZAR.

Nej, att till rik'dom, rang och verldslig ära stiga.

RACHEL (*efter en paus*).

Allen'?

ELEAZAR (*med köld*).

Allen'.

RACHEL (*förvånad*).

Hvad tal!

ELEAZAR.

Man åt de kristnas Gud, min dotter skall dig viga,
Vill du det, säg, mitt barn?

RACHEL (*med förakt*).

Hvem, jag?

Jag kristen bli? Hör, dödsbasunen skallar,
Följ mig!

ELEAZAR (*pekar på Brogni och prelaterna*).

Deras Gud dig kallar!

RACHEL (*pekar åt kopparkitteln i fonden*).

Man väntar mig i dag.

ELEAZAR och RACHEL.

Bortom döden och plågan

Herrans stämman jag hör,

Och den döende lågan

Till hans himmel oss för.

KÖR.

O Gud, fast de din vrede väckte,

Fräls dessa syndarens själ!

(*Processionen sätter sig åter i rörelse. Brogni och kyrkomötets medlemmar äro på högra sidan af teatern; Rachel går förbi dem till schavotten i fonden. Under det att man ser henne stiga uppför trappan, som leder till kanten af kopparkitteln, framkommer äfven Eleazar till Brogni, som fattar honom vid armen, sägande med låg röst:*)

BROGNI.

Vid grafvens brädd, hör mig, låt dig min bön beveka,
Min dotter, som blef frälst, hon som var mig så kär . . .

ELEAZAR.

Nå väl! . . .

BROGNI.

Säg, lefver hon? Ej mer ett svar mig neka!

ELEAZAR (*seende på Rachel, som
nu bestigit platformen öfver
kitteln*).

Ja!

BROGNI (*med glädje*).

Gud! hvar fins hon då? Fort tala!

ELEAZAR (*visar på Rachel, som i
detta ögonblick störtas ner i
kitteln*).

Hon är der!

(*Brogni upphäufver ett rop af fasa och faller på knä,
döljande ansigtet i sina händer. Eleazar kastar på honom
en triumferande blick och går med fasta steg till bålet*).

KÖR.

Se, högt der flammar bålets bloss!
På judarne vi hämnat oss.

(*Ridån faller.*)

Yid gartens brödd för mig, låt dig mig den baka.
Min dotter, som blev frisk, hon som var mig så kär.

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

Är vill,
Säg för mig, låt mig ett svar mig ge!

På ALB. BONNIERS förlag har i bokhandeln utkommit följande

Böcker för Musik- och Teatervänner:

Till Ludvig van Beethovens hundraåriga minne.
Beethoven och hans verk, en biografisk-bibliografisk skizz af OTTO MÜHLBRECHT.

Öfvers. af *Fr. Joh. Huss*. Med ett vackert porträtt i stålstick af Ludv. v. Beethoven, samt en afbildning af Beethovenmonumentet i Bonn. Pris 2 Kr. Inb. 2: 75.

Innehåller, utom en liflig och intressant framställning af Beethovens lefnad, en fullständig och ordnad förteckning på alla hans arbeten samt öfver honom skrifven literatur.

Musikaliska studier och kritiker. *Ett bidrag till musikens historia i strödda uppsatser* af P. SCUDO.

Öfvers. från Franskan. 3:ne häften. Pris 1: 85.

Innehåll: I. Meyerbeer och hans opera Profeten. 35 öre. — II. Mozart och hans Don Juan. 75 öre. — III. Donizetti och italienska skolan efter Rossini. — Italienska sångskolan. — Angelica Catalani. — Henriette Sontag. — Beethoven. — Operan i Frankrike. — Komiska operan i Frankrike. — En operasångerskas historia. 75 öre.

Hemligheter bakom kulisserna i konstnärsvärlden. Ny samling.

Innehåll: En skådespelares minnen af Max Ring. 1. Mitt namn, min födelseort och mina föräldrar. 2. Mina konstprof som barberare. 3. Mina drömmars land. 4. Bakom kulisserna. 5. Amatörteatern. — Den första kärleken. 6. Frukten och hopp. 7. Don Carlos och prinsessan Eboli med ett kok strykt till. 8. Ett resande teatersällskap. 9. Senare öden. — Lösdrifveri. — Jag blir taskspelare. 10. Josef och Potifars hustru. 11. Bostadsbrist. — Den ädelmodige barberaren. — Recett. 12. Kärleksfröjd och kärleksqual. 13. Vännen Ludvig. 14. Mäster Ludvig Devrient. 15. Ett löfte. 16. Den sköna Edvina. 17. Slutet på den sköna Edvins historia. 18. En teateragent. — Hopplöshet. — Oförmodadt sammanträffande. 19. En hjälpare i nöden. 20. En debut. — Jag blir engagerad. 21. Något om skådespelare i allmänhet. — Stilleben. — Jag blir allvarsamt kär. 22. En vändpunkt. — Det ödesdigra tidningsbladet. — Jag afgår från teatern och blir åskådare och läkare. — *Två scenens herorer (Garrick — Kean)*. — *Tankar om skådespelaryrket, af Prévile*. — *Teateranekdoter*.

Pris 1 kr.

På ALB. BONNIERS förlag har utkommit följande

Operatexter:

1. <i>Martha</i> , Flotow . . . . . 50.	43. <i>Pariserlif</i> , Offenbach . . . 50.
2. <i>Tartaglia</i> , Dannström . 75.	44. <i>En Maskeradbal</i> , Verdi 25.
3. <i>Eden</i> , Mercadante . . . 75.	45. <i>Perichole</i> , Offenbach . . 50.
4. <i>Storfurstinnan</i> , Flotow . 75.	46. <i>Det hemliga giftermålet</i> , Cimarosa . . . . . 50.
5. <i>Profeten</i> , Meyerbeer . . 50.	47. <i>Macbeth</i> , Verdi . . . . . 50.
6. <i>Lucrezia Borgia</i> , Donizetti 50.	48. <i>Postillonerna</i> , Adam . . . 50.
7. <i>Nürnbergerdockan</i> , Adam 50.	49. <i>Sömnångerskan</i> , Bellini 50.
8. <i>Den döfve</i> , Adam . . . 50.	50. <i>Anna Bolena</i> , Donizetti 50.
9. <i>Trollflöjten</i> , Mozart . . 50.	51. <i>Ambassadrisen</i> , Auber . 75.
10. <i>Don Juan</i> , Mozart . . . . 50.	52. <i>Sirenen</i> , Auber . . . . . 75.
11. <i>Wilhelm Tell</i> , Rossini . 50.	53. <i>Den förtrollade katten</i> , Ivar Hallström . . . . . 50.
12. <i>Joseph</i> , Mehul . . . . . 25.	54. <i>Don Pasquale</i> , Donizetti 50.
13. <i>Kung Carls Jagt</i> , Pacius 25.	55. <i>Lalla Rookh</i> , Fel. David 50.
14. <i>Muntra Fruarna i Wind- sor</i> , Nicolai . . . . . 50.	56. <i>Stradella</i> , Flotow . . . 50.
15. <i>Friskyttan</i> , Weber . . . 50.	57. <i>Dinorah</i> , Meyerbeer . . . 50.
16. <i>Advokaten Pathelin</i> , J. Foroni . . . . . 50.	58. <i>Theblomma</i> , Lecocq . . . 50.
17. <i>Figaros bröllop</i> , Mozart . 50.	59. <i>Frihetsbröderna</i> , Offen- bach . . . . . 60.
18. <i>Den stumma</i> , Auber . . . 50.	60. <i>Ifigenia i Aulis</i> , Gluck . 50.
19. <i>Nattlägret i Granada</i> , C. Kreutzer . . . . . 50.	61. <i>Prinsessan af Trebizonde</i> 50.
20. <i>Rigoletto</i> , G. Verdi . . . 50.	62. <i>Den flygande Holländar- ren</i> , Richard Wagner . . 50.
21. <i>Estrella de Soria</i> , F. Berwald . . . . . 50.	63. <i>Den Sicilianska afton- sången</i> , Verdi . . . . . 50.
22. <i>Robert af Normandie</i> , Meyerbeer . . . . . 50.	64. <i>Barberaren</i> , Rossini . . . 50.
23. <i>Faust</i> , Ch. Gounod . . . 50.	65. <i>Mignon</i> , Ambr. Thomas 50.
24. <i>Brama och Bajadern</i> , Auber . . . . . 50.	66. <i>Lohengrin</i> , R. Wagner 50.
25. <i>Hugenotterna</i> , Meyerbeer 50.	67. <i>Tjufskyttarne</i> , Offenbach 60.
26. <i>Norma</i> , V. Bellini . . . 50.	68. <i>Trubaduren</i> , Verdi . . . 50.
27. <i>Rienzi</i> , Richard Wagner 50.	69. <i>Oberon</i> , Weber . . . . . 25.
28. <i>Sköna Helena</i> , Offenbach 50.	70. <i>Hans Heiling</i> , Marschner 50.
29. <i>Hvita Frun</i> , Boieldieu . 50.	71. <i>Duellen</i> , Hérold . . . . . 50.
30. <i>Elviras Saga</i> , Thomas . 75.	72. <i>Den Bergtagna</i> , Hallström 50.
31. <i>Ernani</i> , Verdi . . . . . 50.	73. <i>Blenda</i> , Ölander . . . . . 50.
32. <i>Fidelio</i> , Beethoven . . . 50.	74. <i>Madame Angot</i> , Lecocq. 60.
33. <i>Flykten ur Serailjen</i> , Mozart 50.	75. <i>Kungen har sagt det</i> , Déliibes . . . . . 60.
34. <i>Lucie</i> , Donizetti . . . . . 50.	76. <i>Vikingarne</i> , Hallström . 50.
35. <i>Judinnan</i> , Halévy . . . . 50.	77. <i>Carmen</i> , Bizet . . . . . 50.
36. <i>Blåskägg</i> , Offenbach . . 60.	78. <i>Lille Hertigen</i> , Lecocq . 50.
37. <i>Hertig Magnus och Sjö- jungfrun</i> , Ivar Hallström 50.	79. <i>Tannhäuser</i> , R. Wagner. 50.
38. <i>Afrikanskan</i> , Meyerbeer 50.	80. <i>Philémon och Baucis</i> , Ch. Gounod . . . . . 50.
39. <i>Fra Diavolo</i> , Auber . . 50.	81. <i>Guldkorset</i> , Ignaz Brüll. 50.
40. <i>Storhertiginnan af Gérol- stein</i> , Offenbach . . . . . 60.	82. <i>Aida</i> , Verdi . . . . . 50.
41. <i>Den Vilseförda</i> , Verdi . 50.	83. <i>Jean från Nivelle</i> , Délibes. 60.
42. <i>Romeo och Julia</i> , Gounod 50.	84. <i>Karpathernas ros</i> , Saloman. 50.

www.books2ebooks.eu